

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 116. — STEV. 116.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 17, 1930. — SOBOTA, 17. MAJA 1930

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

FRANCOSKI PROTEST PROTI FASISTICNIM PRETNJAM

FRANCOZI SO RAZBURJENI VSLED GOVORA, KI GA JE IMEL BENITO MUSSOLINI V LIVORNU

Francoski poslanik je izročil italijanskemu zunanjemu ministru formalen protest proti široko-ustni pretnji italijanskega ministrskega predsednika. — Svoj najvažnejši govor bo imel Benito Mussolini v nedeljo.

RIM, Italija, 16. maja. — Maurice de Beaumarchais, francoski poslanik na italijanskem dvoru, se je pojavil danes v Chico palači ter izročil italijanskemu zunanjemu ministru Dinu Grandiju formalen protest proti vsebini govora, ki ga je imel Mussolini v nedeljo v Livornu.

Ob oni priliki je govoril Mussolini na zborovanju, katerega se je udeležilo nad petdeset tisoč fašistov in kmetov, katere hočejo spraviti v fašistično stranko.

Mussolini je rekel: — Če bodo naše meje ogrožene, se bomo dvignili kot enotna ljudska množica. Naša sila bo podobna blisku, ki bo namerjena v vse strani in proti vsem napadom.

Nadalje se je spominjal obletnice bitke pri Livornu, ko so se borili Italijani in Avstrijci.

Svoj govor je zaključil z besedami: —

Nekaj neizogibnega je v prodiranju v smeri proti usodi fašistične Italije. Ne samo vam, pač pa tudi narodom onstran meja povem, da ne stremimo po nikakih pustolovščinah. Če bi si pa kdo v svoji zaslepljenosti drznil domnevati, da zamore ustaviti naše prodiranje, bo silno razočaran. Opravka bo imel z vsem italijanskim narodom.

PISTOIA, Italija, 16. maja. — Na svojem agitacijskem potovanju po Toskani se je ustavil danes tukaj italijanski ministrski predsednik Mussolini ter imel pred več tisočglavo ljudsko množico govor, ki so ga vsi z navdušenjem pozdravili.

Tekom govora je držal v roki klas, kot znamenje prvega letošnjega pridelka.

Svoj glavni govor bo pa imel v nedeljo v Firenci. Za govor vlada splošno zanimanje.

FIRENCA, Italija, 16. maja. — Sem je dospelo iz vseh krajev Italije na tisoče in tisoče oseb, ki hočejo slišati ministrskega predsednika Benita Mussolinija. Mussolini se je pripeljal zvečer s posebnim vlakom.

ZMEŠNJAVE V INDIJI

Angleži so aretirali voditelja indijskih prostovoljcev, pa so jo pozneje zopet izpustili. — Gandhijeva žena je proti vsakemu nasilju.

BOMBAY, Indija, 16. maja. — Indijsko policijo je minila potrpečljivost, nakar je aretirala voditelja indijskih nacionalistov, Mrs. Sarojini Naidu.

Njeni pristaši so večerj po njenim vodstvom prodirali proti Dharani, toda policija jih je ustavila, predno so dospeli na cilj. Nacionalisti so legli na tla in potrpečljivo čakali, v nadi, da ob prvi priliki nadaljujejo svojo pot.

Policija je pa aretirala njihovo voditeljico ter jo odvedla na sodišče.

Po par urah so jo izpustili.

Mrs. Naidu in Gandhijeva žena sta dali stroga povelja, da ne smejo nacionalisti uganjati nikakih nasilstev.

Po aretaciji Mrs. Naidu je policija razgnala prostovoljce, ki so se nato umaknili v glavno taborišče.

Mrs. Naidu je priznana indijska pesnica ter je študirala na Oxford univerzi.

V splošnem jo smatrajo Indijci za nekako Devico Orleansko, ki prav dobro nadomešča zaprtega Gandhija.

PAPEŽ POZDRAVIL DVESTO AMERIŠKIH ROMARJEV

VATICAN CITY, 16. maja. — Papež Pij XI. je sprejel v avdienci 200 romarjev iz Newarka, Baltimora in več drugih krajev, katere je predstavil Monsignor Breslin, podrektor ameriškega koledija v Rimu. Med navzočimi je bilo tudi par duhovnikov iz Newarka in Trentona.

SOCIJALIST O PLATFORMI D. W. MORROWA

Socijalistični voditelj pravi, da je Morrow zato nastopil proti prohibiciji, da potisne v ozadje druge važnejša vprašanja.

Ko je eden najuglednejših republikancev, Dwight W. Morrow tekom svojega kampanjskega govora nastopil proti prohibiciji, je izjavil socijalistični voditelj Norman Thomas:

— Morrow bi bil rad izvoljen senatorjem v državi New Jersey. Iz tega razloga je nastopil proti prohibiciji. To je priljubljena metoda današnjih ameriških politikov. Vso pažnjo skušajo koncentrirati na prohibicijo, da s tem lažje zamenjajo druga važnejša vprašanja.

Socijalisti so že pred leti imeli isti program, glede prohibicije kot ga je zavzel Morrow. Njegova doktrina je zdrava. Vprašanje glede prohibicije je treba prepustiti posameznim državam.

Po mojem mnenju bi bilo najbolje, če bi ne igrala prohibicija nobene vloge o politiki strank. Vse stranke naj bi se dogovorile glede splošnega ljudskega glasovanja o tem predmetu. V sedanjem času je prohibicija skrajno važna, ni pa tako resna, da bi ji politiki posvečali vso pozornost.

Če bo Morrow izvoljen, se ne bo več dosti brigal za prohibicijo. Svoj čas bo posvetil filozofiji vlade. Za prohibicijo in druga važna vprašanja se najbrž niti zmenil ne bo.

KOMUNISTINJA SE JE ODREKLA SVOJIM PRINCIPOM

May Miller, stara 17 let, se je odrekla komunističnim principom, ker so jo pustili njeni tovariši v ječi tri dni. Bila je aretirana v ponedeljek zvečer, ko je delila lepake med mornarje na Riverside Drive v New Yorku. Sodnik Brodsky je zavrgel obdolžitve radi vstaje, ki so bile dvignjene proti nji. Ker pa so jo njeni tovariši pustili na cedilu, je enostavno izjavila, da noče imeti nobenega opravka z ljudmi, ki tako malo vpoštevajo svoje obljube. Sodnik jo je nato takoj izpustil, ker ne veruje več v komunistične obljube.

ZOPETNO LINČANJE V TEXASU

Ljudska drhal je ustrelila in zažgala zamorca, ki je bil osumljen umora. — Ponovili so se dogodki prejšnjega tedna.

HONEY DROVE, Tex., 16. maja. Razburjena ljudska drhal je zamorca Sama Johnsona dobesedno preluknjala s krogli. Privezala nato truplo usmrčenega k avtomobilu ter ga odvedla v zamorski del mesta. Tam so divjaki obesili truplo na bližnje drevo in ga zažgali. Ponovili so se isti dogodki, ki so se odigrali prejšnji teden v Sherman, Tex.

Neki Tom Hannard je obdolžil zamorca, da je ustrelil farmarja E. F. Forteberryja.

Belci so se takoj odpravili proti njegovi hiši ter jo začeli obstreljevati. Obstreljevanje je trajalo več ur.

Obleganja zamorčeve hiše se je udeležilo nad petsto ljudi, ki so bili po poveljstvom tukajšnjega šerifa Hughesa.

Zamorec se je nekaj časa branil z dvema revolverjema.

Linčanja se je udeležilo na tisoče oseb.

To mesto je oddaljeno samo 50 milj od Shermana, Tex., kjer so se prejšnji teden završili podobni prizori.

ROY INAVGURIRAN KOT PRESEDNIK HAITIJA

PORT AU PRINCE, 16. maja. — Eugene Roy je bil inavguriran kot začasni predsednik Haitija. Novi predsednik, ki je star 69 let ter ne odvisen v politiki, je bil deležen soglasne podpore različnih političnih skupin Haitija. Bil je tudi izvoljen s privoljenjem posebne komisije Hooverja in sicer od državnega sveta dne 21. aprila.

Ko je novi predsednik prisostvoval slovesni maši v katedrali ter odkorakal nato v palačo, so ga pozdravljali številni ljudje, ki so hoteli na vsak način videti novega predsednika republike. Ko se je pojavil, so pričeli ljudje sramočiti prejšnjega predsednika Borna, ki pa je kljub temu srečno dospel v svoj novi dom v Petionville.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ŠE VEDNO DOSTI NEZAPOSLENIH

Glasilo delavskega departamenta pravi, da mesec april ni bil posebno zadovoljiv. — Nekateri delavci so precej dobro zaposleni.

WASHINGTON, D. C., 16. maja. "The Industrial Employment Bulletin", ki ga izdaja delavski departament, pravi, da ni bilo zaposlenje tekom meseca aprila posebno zadovoljivo.

Velike industrije skoro vse obratujejo, toda v mnogih so delavcem skrajšali plače. Ponekod je bila nezaposlenost izredno velika. Zaposlenje se je šele povečalo, ko se je pričelo delo na prostem.

Nobenega resničnega izboljšanja ni bilo v železninarski in jeklarski industriji. Nade in perokbe se niso uresničile.

Isto velja glede avtomobilske industrije. Tovarne za avtomobile sicer obratujejo, toda delavcem so znatno skrajšali plače.

Druge naprave, razen jeklarn, še precej zadovoljivo obratujejo. Vsi delavci, ki izdelujejo orodje, so zaposleni. To velja prav posebno glede tovarn v novoangelskih državah. Tudi tovarne za čevlje precej dobro obratujejo.

Skoro vsi tekstilni delavci so zaposleni.

Ker je bil mesec aprila precej ugodno vreme, so začeli skoro po vseh državah graditi in popravljati ceste. Delo je dobilo na tisoče izvežbanih in neizvežbanih delavcev, ki so počivali tekom vse zime. Tudi na farmah je dobilo dosti ljudi delo in zaslužek.

Glede države New York pravi poročilo:

— Mesec aprila se je število nezaposlenih nekoliko zmanjšalo. To velja posebno za seziške industrije. V stavbinski industriji je precejšnja živahnost. Graditi so začeli dosti javnih poslopij in to dejstvo je precej zmanjšalo število nezaposlenih.

ADVERTISE ADVERTISE

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslaviji		v Italijo	
Din	500	£	100
"	1000	"	200
"	2500	"	500
"	5000	"	1000
"	10,000	"	2000
		£	5.75
		"	11.30
		"	16.80
		"	27.40
		"	54.25

IZPLAČILA V DOLARJIH:

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo se boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0399

SUHAŠKA KAMPANJA V FRANCII

Francoski suhaški fanatiki so vršili svojo propagando med šolsko mladino. — Debata v parlamentu.

PARIZ, Francija, 16. maja. — Tudi Francija ima svoje prohibicioniste, ki so morda bolj zagrizeni kot ameriški. Med šolskimi otroci so začeli pobirati podpise, da ne bodo nikdar okusili nobene alkoholne pijače.

Ta akcija je pa kmalu dobila v parlamentu svoj odmev.

Zanaprej ne bo mogoče več siliti šolskih otrok, da bi podpisovali take zaobljube.

Učitelji, ki bodo skušali stroke zavajati k prohibiciji, bodo odpušteni. Iz šolskih knjig bodo izginila vsa svarila proti pijači.

Tekom ostre debate v poslanski zbornici je bila prikazana ameriška prohibicija kot svašč vrgled.

Propagando proti pijači vodi v Franciji Antialkoholna Liga, ki je skoro na las podobna ameriški Antisaloniki Ligi.

Vsled agitacije proti pijači je nastalo veliko razburjenje v okrajih, kjer pridelujejo vino.

Poslanci, ne oziraje se na stranke, so pozvali vzgojnega ministra Pierra Marautta, naj pojasni prohibicijsko propagando v šolah.

Minister je obljubil poslancem, da bo čimprej mogoče ustavil to kampanjo. Taka agitacija škoduje slavnemu francoskemu vinogradništvu. Kot minister in zastopnik vlade je izjavil, da nima ž njo nobenega stika.

Naši otroci bi morali smatrati vino za veliko narodno dobroto, — je izjavil minister z grmečim glasom.

Večina v zbornici mu je navdušeno ploskala. Nekateri poslanci so nato dokazali, da so bila po vzorcu ameriške temperenčne družbe vtihotapljena v šolske knjige svarila proti vinu in pijači.

V Franciji je poldrugi milijon vinogradnikov. Njih zastopniki izjavljajo, da javne šole agitirajo proti vinu in alkoholnim pijačam sploh.

V nekem šolskem berilu je na primer sledeči odstavek:

— Ze vino samoposebi je nevarno, zato si pa lahko predstavljate, koliko bolj morajo biti nevarne pijače, ki so destilirane iz vina in vsebujejo večji odstotek alkohola. Z enim centigramom konjaka je mogoče usmrtiti velikega psa.

Zastopnik vinogradnikov je pa navedel slavnega zdravnika Pasteura, ki je izjavil: — Vino je najbolj zdrava in higijena pijača.

FRANCOSKI CANADCI SE SELIJO NAZAJ

QUEBEC, Canada, 16. maja. — Francoski Canadci, ki so se preselili v Združene države, se selijo zopet nazaj v svojo rojstno deželo v neobičajno velikem številu, kot je izjavil Hector La Ferte, kolonizirani minister. Velika večina vračajočih se prihaja iz držav Nove Anglije in skoro vsi, ki se vračajo, imajo denar. V dosti slučajih imajo družine na razpolago od petnajst do dvajset tisoč dolarjev. 150 družin, ki so se vrstile tekom aprila meseca, je imelo najmanj \$500,000.

VELIKA NESREČA V TURINU

TURIN, Italija, 14. maja. — Dva delavca sta bila ubita in deset jih je bilo resno poškodovanih, ko je danes zletelo v zrak 1200 funtov gorljivih stvari v Avigliano dinamični napravi.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For whole year	For New York for whole year	\$7.00
For 6 months	For New York for 6 months	\$3.50
For 3 months	For New York for 3 months	\$1.75
For 1 month	For New York for 1 month	\$0.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčajo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivališne naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

TARIFNA PREDLOGA

Kadarkoli se pojavi opozicija proti visoki carini, ki jo predvideva tarifna predloga, odgovarjajo njeni zagovorniki:

— Naša naloga je ščititi ameriško delavstvo pred konkurenco iz inozemstva. Da mero do vrha napolnijo, vržejo tudi farmerjem kako drobtinico, kajti tudi farmerji imajo volilno pravico in v marsikateri državi njihovi glasovi odločajo.

Vsa tarifna zadeva ni ničesar drugega kot politični maneuver, s katerim hočejo vplivati na svoje volilce nekateri kongresniki, kateri stremijo po tem, da bi bili pri jesenskih volitvah ponovno izvoljeni v kongres.

Zagovorniki visoke carine običajno nimajo nikakega strokovnega znanja, poleg tega se pa tudi popolnoma nič ne brigajo za gospodarsko stran cele zadeve, kajti njim je politika glavna stvar.

S slatino se miši lovi, z obljubami pa volilce.

Zdaj je pa trgovinski department napravil korak, ki marsikateremu politiku ne bo nič kaj povolji.

Naša severna sosedica Kanada, ki bi bila vsled tarifa, ako bi bil sprejet tak, kakorsin je predlagan, zelo odškodovana, je določila nove carinske mere, katere je naš trgovinski department analiziral.

Če so ugotovili tega departmenta pravilna, bo naš izvoz v Kanado vsled novih kanadskih določb zelo prizadel.

Zdaj se eksportira vsako leto iz Združenih držav v Kanado za osemsto milijonov dolarjev blaga. Po novih kanadskih določbah bi se pa ta vsota zmanjšala skoro za tristo milijonov dolarjev.

To bi bil jako hud udarec za naše fabrikante in farmerje.

Tretino blaga, ki ga je importirala Kanada iz Združenih držav, bi v bodoče importirala iz Anglije.

Kadar se Kanadci lotijo kake stvari, se je lotijo temeljito.

Kanadski načrt predvideva baš tako visoko carino za uvoz onih predmetov iz Združenih držav kot jo določa Hawleyeva tarifna predloga za uvoz iz Kanade.

To pomenja torej zvišanje kanadske uvozne carine. Predvsem bodo prizadeti farmerski produkti.

To je torej tista pomoč, ki jo obljubujejo našim farmerjem.

Kanadi bodo najbrž sledile tudi razne južno-ameriške republike.

Ameriški delavci in farmerji imajo malo vzroka, da bi bili kongresu hvaležni za pomoč, ki jim jo nudi v obliki novega tarifa.

NEMARNI MESTNI OČETJE

V poljskem mestecu Slonimu je moral občinski svet rešiti več važnih občinskih zadev, toda na seje sveta je prihajalo vedno pre malo svetnikov, da bi bili sklepi pravomočni. Župan je nekaj časa obupal, naposled pa se je poslužil prav originalnega sredstva. Mobiliziral je požarno brambo in ta je na napovedani dan res privedla vse občinske očete na sejo. Prestaženi svetovniki so hitro rešili vse nužne zadeve, tako da je slovensko mesto gospodarstvo zopet v redu. Medčani odobravajo našo kupano in grose zamrznjen svetovalec, da jih bodo s prihodnjimi očeti prišli lakat s motornimi brizgalnicami.

DUNAJ SE JE POMIRIL

Na japonskem se nedavno na slavnostni način praznovali obnovo dežele po silovitem potresu iz l. 1923. Od tega leta na Japonskem ni bilo več čutiti potresnih sunkov kar preprosto ljudstvo tolači, da se je zmal pod zemljo pomiril, ker mu niti narod niti vlada ne daje povoda za nejevoljo in razgrajanje. Po ljudski veri je namreč boginja Amaterasu, prababica današnje cesarske rodbine, v pradavnih dneh rešila deželo pred grozovitimi zmagami s tem, da ga je pragnila globoko pod zemljo. Zmal pa od časa do časa je oživi in strasa svoj očetni greben, da se trese vsa Japonska. Ljudstvo blagoslovja vlado, ki v svoji modrosti ne da poroda zmagi za divjanje.

Iz Slovenije.

Prekmurska rodbina tragedija pred sodiščem.

30. aprila se je pred velikim kazenskim senatom vršila razprava proti 30-letnemu Stefanu Urošcu, posestniku v Dolgovaskih Gorah pri Dolnji Lendavi, in njegovi 43. letni tašti Mariji Sipovi, ki sta bila obtožena, da sta 2. februarja po treznem preudarku usmrtila moža, odčeno tasta, posestnika in pekarskega pomočnika Petra Sipa, in sicer na ta način, da ga je zet držal za roko, žena pa ga je udarila z nekim topirjem, predmetom po glavi ter mu razbila lobanjo, tako da je nesrečnik za posledicami hudih poškodb umrl.

Obtožena sta pri razpravi zanimala vsako krivdo. Zdravnik, ki je pregledal pokonega Petra Sipa, je ugotovil, da je bila poškodba na glavi zadana z nekim topirjem, predmetom in da je trditven obtožencev, čes, da je Sipa le nesrečno padel, neosnovana.

Tudi je bilo znano, da sta Marija Sipova in Stefan Urošca živela s Petrom Sipom stalno v prepiru, da so se čisto tepeli in se med pretepi tudi posluževali nožev. Sipa je bil namreč strasten pijanec in se je rad prepiral. Vse to skolektine, govorice, da sta zet in tašča živela v nedovoljenih razmerah, kakor tudi izpovedi nekaterih priče, ki bistvenega niso izpovedale, kljub temu pa obtožena nekoliko obremenile, so bili jasni dokazi, da gre za premoščen uboj. Zagovornika dr. Rapoc, ki je zagovarjal Marijo Sipovo, sta pledirala za oprostitev obeh obtožencev.

Senat pa ni bil istega mnenja in je obsodil Marijo Sipovo na 6 let težke ječe in istotako dolgo izgubo častnih pravic. Urošca pa na 4 leta ječe ter na enako izgubo častnih pravic. Plačati morata tudi vse stroške procesa in takse. Obtožena kazni nista sprejela in sta prijavila vzklik in revizijo.

Tragična smrt šolarja.

3. maja so pokopali v Smartnem pri Litiji 12-letnega učenca osnovne šole, Franceta Rozina.

Pred tednom je bil mladi Franci še ves zdrav in veseljaški. Pred dnevi pa se je igral z otroci na travniku ob vodi. Otroci so se ločili in so se pri tem seveda močno ugreli. Malemu Rozini je bilo pre vroče, da se ohladi je stopil v mraz potok.

V nepremišljenosti je s klobukom celo zajemal vodo iz potoka in se je pital po — glavi. Kmalu je prišlo dečka mraziti, moral je v posteljo, iz katere ni več vstal.

Svoje otroško nepremišljenost je poplačal z življenjem.

Besna ljubezen.

Krojač Pavel Vidmar iz Domžal je pred časom spoznal 29-letno Marijo Sarčovo iz Preserje, v katero se je smirno zaljubil. Tudi dekle je bil fant povsede. Vračala mu je ljubezen, čeprav je sama 10 let starejša od viteza svojega srca. Nekega dne sta se oba oddolila in pobegnila od doma. Hodila sta po celih Slavoniji in živela z denarjem, ki ga je imela zaljubljena Marica. Ko pa je denarja zmanjkalo, se tu di nista hotela vrniti domov. Uredila sta si življenje tako, da sta začela s prosjačenjem od hiše do hiše. Pomagala sta si na prav originalen način. Z zadnjimi novci sta si nabavila radio-aparat, ki sta ga prenašala od vasi do vasi in zabavala ljudi, ki so jim dajali darove v denarju in blagu. Slednje pa sta se veidarje naveličala pohajkovanja iz kraja v kraj in sta se ustavila v Kranju, kjer je Marica dobila v tovarni delo. Tam sta vztrajala dva tedna, nato pa sta se vrnila v Domžale. Domači, ki so bili nemalo v skrbeh za usodo beguncov, so jima napravili hudo pridigo, kar ju je skoro tako užalilo, da sta hoteli vsak na svojem domu. Marica pa sta se vendarle premislila in ostala vsak na svojo domo. Marica v Preserju pri Mengšu, Pavel pa pri očetih v Domžalah. Zaljubljenca bi se seveda rado shajala, kar pa so skušali starši dekleta na vsak način preprečiti.

Te dni Vidmarja ni več držalo in odšel je v Preserje, kjer se je oglasil pri Sarčevih. Ti pa so mu zagrlili vrata tik pred nosom in Pavle je ostal zunaj. Nastala je noč ali Pavle nikakor ni hotel proč. Vetrjal je vso noč pod oknom, kjer je razgrajal, da je bilo jo. Pobil je več žip, sjetost pa potikal očeta

Marice ter ga napadel. Oče se mu je sicer unaknil, vendar ga je nasilnež precej poškodoval. To pa mu ni bilo zadosti. Lotil se je tudi brata Marice, katerega je z nožem zabodel večkrat v prsa in roko. Potem dejanju je Pavle pobegnil, ne da bi videl svoje dekle.

Orožniki so ga pozneje izsledili v neki bližnji vasi in ga aretirali. Oddali so ga v zapore kamniškega sodišča, dočim so morali njegovo žrtev Petra Sarčca prepeljati v splošno bolnico v Ljubljani.

Krvav fantovski pretep v Zg. Tuhinju.

V Zgornjem Tuhinju je nastal velik pretep. Spril in stegli so se fantje z Vas in Zgornjega Tuhinja. Pri pretepu so se posluževali kolov, ocnic in motik. Posledice pretepa so bile žalostne. Na bojišču sta obležala smrtonosno ranjena brata France in Ivan Anžič. France je dobil tri udarce z motiko po glavi. Razbito ima vso lobanjo in so nezvestnega pripeljali v ljubljansko bolnico, kjer se ni zavedel. Brat Ivan ima pretresene možgane.

Pretep je baje nastal zaradi nekega dekleta, zdi se pa, da je bil glavni krivec zopet demon alkohola. Orožniki v Zgornjem Tuhinju so uvedli obširno preiskavo.

V bolnico so pripeljali tudi težko poškodovanega Ivana Klemenčiča iz Doba pri Litiji, katerega je te dni nekoliko slaboumni Kastelic iz Doba brez pravega povoda napadel in s kolom premlel. Zdrobil mu je levo ramo ter zlomil desno roko.

V bolnico so pripeljali žrtvi dveh težkih nesreč. Prvi je posestnikov sin Josko Lenarčič iz Zupančič gorice, katerega je konj brenil v glavo in ga težko poškodoval. Lenarčič ima pretresene možgane. Drugi je Matija Francelj iz Zgornje Brezovice, kateremu je med delom težak hlošč zmetkal desno roko.

Slapničarja so ujeli.

30. aprila na vse zgodaj je litjska orožniška patrulja, ki sta jo tvorila Bušar in Mihevec, zajela dolgo kranjskega Janeza Slapničarja, ki je dne 17. aprila nenadoma pobesnel, oddal okrog 30 strelcev v vasi in obstrlel tri sosede.

Zadnje dneve so se orožniške patrulje v vsem okolišju močno pomnožile. Litjskim orožnikom, ki so vršili nadziranje napornik službo skozi 14 dni, su prišli na pomoč še tovariši s Staige, Vac, Dol, Vevé in Štepanec vasi.

Preiskali so kraje od Kresnice do Zales, kamor se je zatekel Janez zadnje dni. Ljudje so ga opazili na polotoku, kjer se izliva Ljubljanka v Savo. Posrečilo pa se mu je, da je svojim zasledovalcem še pravčasno ušel.

Demonev orožnikov, da ga bo neurje zadnjih dni prignalo na domaćijo, se je uresničilo.

Ves premočen in brez hrane se je potikal v gozdni kotlini pri Golislah. Nekaj časa se je tudi nastanil v Pivčevem kamnolomu, kjer ga je opazil posestnik Marel. Glas, da se nahaja Janez v bližini Poljan, je ljudi tako preplašil, da se niso upali niti čez dan v gozd. Značilnost za ta strah je tudi to, da so izstale vse čase branjevke, ki sicer prav rade zahajajo v okolico.

Nevihita in neurje v noči pa je Janeza prignalo do doma. Slapničarjeva domačija, — pravi se pri Bezjaku — stoji prav pod robom gorja nad našo vasjo. Je to ena največjih kmetij — domala naseleje zase. Orožniška patrulja se je skrila v zasado za skladanico drv, odkoder je razgled na vse strani.

Kmalu po polnočni nevihti se je priplazil Janez k hiši. Baš, ko je potekal v tretje na okno, sta ga neslišno obkolila orožnika.

"Stoj!" sta zakričala.

Kakor vkopan je obstal Slapničar, ki ni pričakoval zasede sredi deževne noči. Še preden se je zavedel svojega položaja, sta se vržila nan; in ga uklenila. Vodila sta ga v Litijo, kjer so ga po kratkem zaslišanju predali v sodne zapore tamkajšnjega sodišča.

Vest, da je nevarni Slapničar že v rokah pravice, se je kmalu razširila po vsej okolici; pohvalno omenjajo vrle litjske orožnike, ki so skozi vse dni kar najbolj vestno vršili svojo službo.

ADVERTISE

"GLAS NARODA"

Grozen samomor na železniški progi.

30. aprila so našli na železniški progi blizu Dornovega posestva nasproti Grenadirjeve brvi za gradom pri Celju strahovito razmrsano truplo mladenke. V mrtvecu so spoznali 22-letno Marijo Metercevo iz Hrastnika, ki je bila zadnjih 6 mesecev nameščena v modni trgovini D. C. v Celju. Njen gospodar je opazil večeraj, da si je prisvojila v trgovini par nogavic. Po ključu jo je na odgovornost in Metercevo je takoj priznala dejanje. 6. večer jo je gospodar odpustil iz službe in ji rekel, naj gre po svoje stvari v trgovčvo stanovalnjo, kjer je stanovala. Meterceva pa je pustila svoje stvari na stanovanju in se podala na železniško progo. V bližini Grenadirjeve brvi se je kmalu po 8. večer vlegla na tračnice in cakala na osebnih vlak, ki prihaja ob 20.14 iz Ljubljane v Celje. Vlak jo je grozno razmrsal in vleklo truplo še 40 metrov s seboj.

Nekaj metrov od trupa so našli plašč, ki si ga je Meterceva slekla tik pred samomorom. V plašču je bilo troje pisem, dvoje zparth in eno odprto. Iz odprtega pisma je razvidno, da je Meterceva izvršila samomor, ker si je očitno zelo gnala k sreči svoje dejanje. V njenem žepu se našli 39 Din gotovine. Truplo so prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča.

Smrt otroka pod avtomobilom.

27. aprila se je pripetila na cesti med Celjem in Laškimi poleg gostilne Lipovšek v Tremerju težka nesreča, ki je zahtevala nežno življenje štiriiletnega otroka. V omenjenem času je vozil celjski avtoizvozelec M. P. v svojem avtomobilu nekega celjskega gospoda v Laško. Ko je pripeljal med hiše v Tremerju, je dajal pogoste predpisane opozorilne signale s hupo. Vozil je prebrlo po desni strani ceste, dasi precej naglo. Nenadoma se je pljavil v skoku na levi strani ceste izza neke hiše 4-letni sin služkinje Julijane Zdobčeve Stanko iz Petrovč. Planil je naravnost k avtomobilu in v naslednjem trenutku obšel negiben na tleh. Z glavo je zadel v levi avtomobilov blatnik, ki mu je zdrobil lobanjo. Sotfer je v hipu, ko je opazil dečka in neizogibno nesrečo, krenil z avtom na desno, tako da je zavozil v hišo in poškodoval desni blatnik, vendar nesreče ni mogel preprečiti. Tudi če bi mogel avto ustaviti do besedno na mestu, kar pa je absolutno nemogoče, bi se zgodila nesreča, ker se je otrok sam s silo zal letel pod avto.

Potnik je takoj izstopil iz avta in peš nadaljeval svojo pot, dočim je sotfer nemudoma obrnil avto, naložil malega ponesrečenca in za odpeljal v celjsko bolnico. Tam je službeni zdravnik pregledal otroka in ugotovil smrt, ki je nastopila takoj zaradi zloma lobanjskega dna. Deček je imel tudi zlomljeno desno roko v stegnu. Sotferja krivda na nesreči ne zadene, ker je vozil popolnoma pravilno po desni strani ceste in je dajal opozorilne signale.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava lista.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

ŠKANDAL V NEMČIJI

Veliko razburjenje je vzbudila v Berlinu vest da nekega demokratskega lista, da je bivši prestolonaslednik prodal slavno sliko, katere je bil namenil Adolf Menzel za portret njegovega deda. Na sliki sta Wellington in Bluecher, ki se pozdravljata pri Belle Alliance. Kose je prestolonaslednik Friedrich Wilhelm, poznejši cesar, oženil z angleško princeso Viktorijo, je bilo najslavnejšim nemškimi slikarjem norečeno zapolniti lunete kupole v dvorani berlinske palače s slikami, ki bi nazorno kazale odnose med Prusijo in Anglijo. Menzel, ki je bil takrat na višku svojih umetniških sil, si je izbral za motiv sestane obeh generalov na bojišču pri Waterloo. Menzlovo delo je velika slika, dolga 8 in široka 5 čevljev.

Slika je bila v palači Unter den Linden, toda po revoluciji jo je kupil bivši prestolonaslednik z drugimi umetninami vzel in prodal. Morda bi Nemci sploh ne bili zvedeli, da so po zaslugi bivšega prestolonaslednika ob to dragoceno sliko, da je tvrdka Goudstikker v Amsterdamu ne ponuja v svojem katalogu v nakup.

TO ZDRAVIL DOBAVJA VSAK DAN NOVE PRIJATELJE.

Zdravilo, ki je prestalo preizkušnjo 40 let, mora biti pristne vrednosti. Tako zdravilo je Nuga-Tone. Njega izdelovalci redno oglašajo v našem listu ter naslavljajo na naše čitatelje poslanice zdravlja in moči.

Nuga-Tone opravlja čudovito delo ter pridobiva vsak dan nove prijatelje. Daje novo moč starim in slabotnim ter mladim, ki so slabi in šibki. Tisoči naših rojakov lahko pričajo, da jim je vrnilo tek, odpravilo neprebavo, ojačilo slabe živce in mišice ter jim vrnilo okrepjujoče spanje.

Čitatelji tega lista, ki niso dobrega zdravlja, naj si nabavijo Nuga-Tone, ki se ga lahko dobi v vsaki lekarni.

Italijanski poslanik v Dalmaciji.

Italijanski poslanik iz Beograda Carlo Galli je te dni z avtomobilom prispel v Sibenik, kjer so ga pred poslopjem konzulata sprejeli vsi italijanski optanti iz Sibenika in drugih primorskih krajev z ženami in otroci, skupaj 75 oseb. Pred poslopjem so sedeli fotografirati. Galli je inspiciral konzulat ter potem odpotoval v Split.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELIČE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

Kanadske oblasti izjavljajo, da bodo omejile pošiljanje opojnih pi-jac iz Kanade v Združene države. Ameriški butlegariji se bodo globoko oddahnili.

Jozetu Zelencu se priščno zahvaljujem za d-brote, ki mi jo je srečno in pošteno izročil Mr. Lamo-vec, predno je odšel na parnik. Na parniku smo pa dobroto za-lili z drugimi dobrotami, tako da ni bilo dobrot ne konca ne kraja.

Slavni odvetnik Clarence Darrow pravi, da so ljudje strojem podobni. V gotovih ozirih ima možak prav. Tako daleč smo prišli, da nika-mor naprej ne prideš, če ne mažeš.

Natakar je rekel gostu: — Obzalejum, toda pri blagajni smo ugotovili, da bankovec, s katerim ste plačali vino, ni pristen. — Le tako povejte blagajniku — je odvrnil gost, — da je še vedno bolj pristen kot pa vaše vino.

Nekateri ženske imajo izreden talent za umetnost, posebno pa za slikanje.

Samo v obraz jih je treba pogledati, pa se človek prepriča o tem.

Vdovec, ki je imel deset let stara rega sina, se je vdružil oženil. Vzel je veliko, močno, in postavno žensko.

No, kako ti je kaj všeč tvoja nova mama? — je vprašal nekega dne svojega sinčka.

Otrok je nekoliko pomislil in odvrnil:

No, meni je vseeno, naj bo taka ali taka. Jaz ne pridem poštev. Toda ti skrbi, kako boš shajal z njo.

Razorožitvena konferenca je veljala Anglijo vsak dan skoro tisoč dolarjev.

In konferenca je trajala skoro tri mesece. Kar izračunajte. Ze precej edno bojno ladjo bi se dalo kupiti za ta denar.

Nekateri ljudje govorijo samo ti-sto, kar mislijo.

Zato so tudi tako molčeli.

Rojak, katerega je nekoliko grlo bolelo — menda od prehlajenja — je čital, da nekateri zdravniki z radijem zdravijo grlo.

Zato je šel v lekarno in vprašal lekarnarja:

— Počem je radij?

— En gram radija — je odvrnil lekarnar — stane petdeset tisoč dolarjev.

Hm, — to je pa malo preveč, — je odvrnil. — Dajte mi raj za pet centov cukra zoper kašelj.

Nekateri pravijo: — Šele v zakonu se prepriča človek, kaj je prava sreča.

Toda takrat je ponavadi, žal, že prepozno.

Včeraj sem zopet srečal vašo hečko z njenim ženinom. Kako pa je z njima? Ali se bosta končno vzela?

Zdaj se menda bosta, kajti včeraj sta kupila gramofon.

Dušica, štiripersno deteljico sem našel.

To pomeni, da se boste kmalu oženili.

Kaj? Jaz sem pa mislil, da mi prinese srečo.

Tvoja žena je baje zelo muzikalna, — je rekel prijatelj prijatelju.

Menda nisi dobro razumel, kaj govore o nji ljudje. Pravijo namreč, da ima noge kakor klavir.

Nekateri ljudje se dajo pogovori-ti in potolažiti. Če ni tako, je pa ta-ko, samo da ni slabše.

Neka pečlarska kozja molitevca se tako začne:

— Bog daj, da bi se ne oženil, in če bi se oženil, da bi me žena še vsaj preveč ne vlekla za nos; in če bi me vlekla, Bog daj, da bi te-ga ne opazil; in če bi opazil, Bog daj, da bi se preveč ne jezil. Itd.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PR. 2.

O MODERNI GLASBI IN O SE BOLJ MODERNI

Moderne glasbe nekateri ne razumejo, kar je jako vredno obznanja, in potem zabavljajo z obeh strani: s strani moderne glasbe in s strani onih, ki je ne razumejo.

Pa so na razumevanju moderne glasbe krive morebiti pretežke besede, kakršne moderni glasbi slušajo. To ni prav. Ne rečem, da te besede niso večinoma izražene in kulturne in od duhovne vrednote. Toda so nekateri, ki jih ne prenesejo, nego jim vzbuje take besede, da se začnejo v duši, in niso ti nekateri, ki nekateri, žalibog preveč dosti jih je!

N. pr. je stalo razloženo v novinah, kaj se pravi razumevanje moderne glasbe, ki da je vse "simbolično ali ekspresionistično". Razumeti jo, da se pravi, "sprejeti tonke" in predmetne podlage in njih estetski učinkujoče likovno slogasje, umestnost "lepote" in predmetne pristne adekvatne, če ne pa vsaj objektivno stilne konstitucije, kar pomeni dojeti skladbo po njeni potencialni in aktualni kvaliteti stopnji.

Pa sem bil priča v kavarni, da je čisto dostojno obložen človek na lepem zbesnel, da je prebiral te besede. Kakor strela iz jasneje se je pridružil, usel je po mizi, da se je iz kozarec razlila voda, divje zarjnil, kje je plačilo, in ko je plačilo prišel, ga je navrtal za stiri kovače, da gre kamorkoli, kletki iskat tolažbo in pozabljenja. In se je plačilo prestrašil in mu je res posodil dva. Opasni list pa je odstranil iz kavarne.

S takimi besedami se tedaj moderni glasbi ne pridobivajo simpatije.

Imam pa sina, cigar frizura marsikaj obeta na polju glasbe. In koderkoli in kadarkoli se svira ali poje kaj modernega, vsakikoli obete nove zlikane hlače in gre poslušat za tri dinarje ali za pet.

Prijel sem ga, naj bi razložil moderno glasbo.

Vprašal me je, kako to mislim. In malo navado: vsakikoli, kadar ga kaj vprašam, odgovori z vprašanjem, kako to mislim!

Salami, jaz nič ne mislim! Ako vprašam, želim odgovora, in naj misli on! Kaj bi izpraševal mene, da da mislim! — Bil sem hud.

Pa je sin prišel in dejal, da se estetska kvaliteta moderne glasbe, penetrantno afirmira tudi že predmerodnim forumom našega domaćega glasbenega teritorija.

Tedaj se je pripetilo meni kakor onemu gospodu v kavarni, da sem z roko usel po mizi in se zaklel: ako pri tej priči ne neha s takimi besedami, brez usmiljenja do mu bodo vzete zlikane nove hlače in jih bo nosil mlajši brat.

Fant se je prestrašil. Srečal me je prosil, naj se ne razburjam! Sedel je za klavir, vzel note in zaigral. Kar je zaigral, je bil "Pastir" pa pravi: Hej juhej! To reč dobro poznam in jo razumem in ni napačna.

Vprašal sem: "No, ali je to moderno?"

Odgovoril je: "Ne, to ni moderno. Sedaj pride moderno."

Pa ni vzel drugih not, nego je zaigral zopet pastirca. Toda ga ni pričel pri začetku, nego od vzad, in ga je igral narobe, od konca do začetka. Potem je dejal: "To je moderno."

No torej! Zda vem, kaj je moderno, in ni bilo treba nič stilih konstatacij in adekvacij in potenciali, in lahko razume vsak, kaj da je moderna glasba. Moderna glasba je to, da je drugačna in narobe, nego je. Kakor je sploh tudi na drugih poljih moderno to, kar je drugače: pri oblekah in slikarjih in nagrobnih spomenikih in frizurah in literaturi, in čim bolj je drugačno in narobe, tembolj je moderno.

Če se reč tako razume, je jako zanimiva za vsakogar, in včasih povabim na moderno glasbo goste in se vsakikoli prav, dobro zabavam, kadar nam sin pastirca zaigra narobe. Kadar sma pa siti narobe pastirca, gremo v drugo sobo in se imamo po svoje, fant si pa naprej gode moderno glasbo in mu zraven čudovito rasejo lasje.

Pa je na obe strani prav in eno vsi zadovoljni brez slehernega zabavljanja in zmerjanja.

Sploh — ne zdi se mi prav in na visku, če je kdo zmerjan zato, ker rad ne posluša moderne glasbe. Zdi se mi, da to ni moderno, in sploh ne vem, ali ne bo moderno kmalu zopet drugače.

Kajti gojim dvome, ali je glasba sploh zato, da se posluša. Ali pa je glasba zato, da se dela!

N. pr.: vrtno se v naročje majke narave! Na poletni livadi erije murni in črte v jako obilni mrti. Pa ne verjamem, da črte zato, da jih drugi poslušajo nego črte, ker jih veseli črtanje. In bi črtali tudi brez usel in kdo ve, ali jih sploh imajo!

In recimo žabe! Zablji koncerti so znani. Pa se mi zdi, da žabe niso tako, da bi posebej rade baš poslušale regljanje. Če stopiš t mlaki in pričneš regljati, kaj se ti bodo skrole pod vodo. Nogo je le regljanje ob sebi o, kar veseli. Zato regljajo.

In bi bila misel jako smešna in jo je zavreči, da imajo žabe ali murni izbranih le dvanajdeset mož ali recimo štirinajdeset in kapelnika, samo ti da črte oziroma regljajo, vsi drugi pa poslušajo. Figo poslušajo! Nego vsi regljajo ali črte.

Narava pa ima povsod enake nagone, tudi pri ljudeh. N. pr.: kadar pojo v gostilni, ne pojo zato, da jih poslušajo drugi, nego pojo brez razmiselnega ozira na poslušalce in samo zato, ker ustreže njihovu nagonu, da se dero, in jih drugi tudi ne poslušajo, nego rajši grejo drugam, ako se sami takisto ne prične dreti.

Enako otrok v plenici: veseli se svoje ropotuljice. Pa je ne vihti nikakor ne v namenu, da drugih nudi glasbene užitke, ali zaradi ugodne kritike in slavo; nego ropotuje v svojo osebno razvedrilo, smejejo se mu oči in usteca mu kažejo majhna zobka.

Vse to razodeva, da glasba ni ustvarjena za to, da se posluša, nego zato, da se dela. In se mi zdi,

da bodo tudi skladatelji in orkestri in konservatoriji in pevski društva skoraj to spoznala in uvaževala in postala bolj moderna.

Že je opazovati pri koncertih, kam muzika in moderni razvoj molita tako. Se je sicer takozvano občinstvo in prihaja v koncert, da bi poslušalo. Toda ne more drugače in za premagajo naravnih nagoni in pri koncertu sodeluje. Sodeluje s ploskanjem. Tudi ploskanje je glasba in ploska občinstvo pred koncertom, med koncertom in po koncertu in je pri mnogokaterem koncertu ploskanje več nego petja in godbe in bi se z moderno besedo rečeno morebiti dalo reči, da ustvarja ploskanje močnejša in učinkovitejša duševna doživetja in da je njegov koncert večsi silnejši, nego na strani, ki so na koncertnem očnu.

Zato ni prav, da oni na koncertnem odru ne plačujejo ne fika vstopnine za to, da poslušajo ploskanje, oni v dvorani pa jo morajo plačevati, dasi se takisto trudijo jako in morebiti še bolj in so vsi potni ne od poslušanja, nego od ploskanja in si morajo potem doma precibeti srajce.

Pravica bi morala biti za vse enaka, plačujejo naj vsi ali pa nebeden, in še to bi moralo biti, da bi godli ali peli na koncertnem odru in ploskali v dvorani oboje hkrati in ne drugo za drugim — prej bo vse končano in bi šli ti in oni kamorkoli!

Kikor rečeno: na to plat molita muzika in moderni razvoj svojega taca, in se lahko poizkusi, da je res. Priredi naj se koncert in budi z debelo črko prepovedano ploskati! Mislim, živ krst ne bo šel v koncert. Laže bi se na koncertu godba prepovedala in petje!

Nego mislim, da se bo moderni razvoj neodoljivo razvijal naprej — to tudi zasluži! — in bodo v vrsto modernih koncertov stopili čisto ploskalni koncerti brez druge primere — ti bodo najbolj moderni.

MESTO ŽENSK

V neki starejši opereti se opisuje svet narobe — žene opravljajo posle uradnikov in vojakov, moške pa kuharice in pestunje. Ta opereta fantazija je postala resnična v Detroitu, v središču Fordovih avtomobilskih tovarn. Racionalizacija Fordovih podjetij je prišla tako daleč, da so bili zaposleni delavci pri strojih čisto mehanizirani in da je postalo delo tako lahko, da bi ga zmagovali tudi otroci. Čemu torej imeti v tovarnah delavce, če pa lahko opravijo isto delo delavke, katerim je treba plačati skoraj polovico nižje mezd?

In tako se že več let nadaljuje v Fordovih tovarnah zanimiv proces da odpuščajo vedno več delavcev, katerih mesta zavzemajo delavke. Že opetovano se je z odločilo, da se je moral mož kot tovarniški delavec umakniti iz tovarne svoji ženi.

Tako je naraslo število zaposlenih žensk in brezposelnih moških na tisoče. Večina oženjenih delavcev ni preostajala drugega, nego opravljati doma posle, katere so opravljale poprej žene. Možje vodijo gospodinjstvo, kuhajo, hodijo na trg in prevajajo otroke. Na trgu v Detroitu vidite skoro same moške, ki kupujejo razne življenske potrebščine. Dohodki so se sicer s tem znižali približno za 40%, vendar so pa mezde delav v Fordovih tovarnah tako visoke, da žive delavke rodine v primeri z rodinami delavcev v drugih industrijskih podjetjih zelo dobro.

Električna razsvetljava v Trogiru. Dela za napeljavno električno mrežo v starodavnem Trogiru pri Splitu naglo napredujejo, tako da se bo slavnostna otvoritev električne razsvetljave vršila že 1. junija, obenem s svetlo izročiljo zastave kralja svetloemu Sokolu.

Profesor Spinčić na Hvaru. Znani istrski borec profesor Vekoslav Spinčić, ki je bil v zadnjem času hudo bolan, je prispel v Split čer že naslednjega dne nadaljeval potovanje na otok Hvar, kjer ostane delj časa na zdraviljenju.

TURKESTANSKO-SIBIRSKA
ŽELEZNICA DOGRAJENA

Te dni so bile položene zadnje tirnice med obema deloma turkestarsko-sibirske železnice in s tem je bil uresničen eden najdržnejših načrtov, kar jih pozna zgodovina Rusije. Zanimivo je da je živila ta železnica v mislih in željah ljudi že davno predno je bila dograjena. Saj je nova železnica v Rusiji, kjer se vse projecira v bodočnost. Od 1. maja, ko je bila turkestarsko-sibirska železnica svečano otvorjena, se bodo vije železne kače po širokih stepah, kjer ljudje še nikoli niso videli modernega prometnega sredstva. Na svečani otvoritvi so govorniki naglašali, da delavstvo železnice ni imelo tako pomembne in pompozantne proslave svojega praznika, kakor letos.

Leta 1927 so začeli inženirji na obeh straneh polagati tirnice in štiri leta je trajalo, predno so se srečali in si segli v roke. Položili so 1400 km tirnic, spojili Sibirijo s Srednjo Azijo in ustvarili novo žilo potniškega in blagovnega prometa, ki bo z moderno industrio in pridobitvami civilizacije preplavila najbolj zaostale kraje na svetu. Sovjetski poglavarji, ki so se večinoma osebno udeležili otvoritve nove železnice v Alma-Ata, snatrajo novo železnico za zelo važen korak na poti k industrializaciji Rusije. Železnica je bila dograjena celo leto prej, predno so pričakovali in stroški so znašali namesto 207 samo 172 milijonov rubljev. Zato je razumljivo, da so sovjetski prvaki ponosni in navdušeni.

Iz Sempalatinka v Sibiriji se vije nova železnica proti jugu tja do Alma-Ata, kjer zavije na zapad proti Lugovaji. Iz Sempalatinka je že vodila železnica do Novosibirska k veliki sibirski progi, zgrajena je pod carizmom, pri Lugovaji se je pa ta železnica spajala s tatarsko progo, vodečo v Južno Rusijo. Krajina z ogromnim naravnim in poljedelskim bogastvom je zdaj na severu in na jugu zvezana z glavnimi evropskimi in azijskimi progami. Nova železnica je dolga 1400 km, vsa turkestarsko-sibirska proga od postaje Aryssu severno od Taškeinta do Novosibirska pa meri 2548 km. Po pravici lahko govorimo tu o zmagi človeka nad naravo. Turkestarsko-sibirska železnica zelo skoki težko dostopne kraje, polno hribov, hudournikov, potokov, peska in zemeljskih plasti, ki se ne prestopajo usetajo in premikajo. Poleg tega je tu vedno nevarnost potresov.

Zasluga, da so bile vse te težke ovire premagane, gre v veliki meri Billu Šatovu, možu s karijero, kakršno bi si mogel izmisliti samo avtor fantastičnih detektivskih romanov. V mladosti je odpotoval Bill Šatov v Ameriko, kjer je bil bojevit pristaš radikalnega pokreta in organizator stavke "Industrial Workers of the World" v vzhodnih tekstilnih državah in zapadnih premogetnih krajih. Leta 1917 se je vrnil v Rusijo in se vrgel z vso verno v revolucionarno borbo. Postal je policijski ravnatelj v Leningradu, pozneje je bil pa imenovan za poveljnika armade, poslano proti beli gardi. Dasi nikoli ni bil vojak, je vodil boljševojsko tako spretno, da je boljševojskom mnogo pripomogel do zmage. Po državljanski vojni se je z neverjet-

no vneto lotil obnove gospodarstva. V Ameriki se je bil naučil, kako je treba racionalno izkoristiti delovne sile in to znanje mu je prišlo prav v Sibiriji, kjer je delalo pod njegovim vodstvom 40.000 delavcev.

Proti volji mnogih učenih inženirjev je vodil armado delavcev, ki so gradili eno največjih železnic na svetu in izkazalo se je, da je bilo to veliko delo v zanesljivih rokah. Bill Šatov je prihranil celo na času, v denarju pa 35 milijonov rubljev. Turkestarsko-sibirska železnica je največja zmaga tega moža s čudovito karijero.

Nova železnica pomeni delni ali pa popolni prevrat v življenju Srednje Azije. Naj bo sodb o nji kakršnakoli, eno je jasno, da bo rodila bogate sadove za prebivalstvo, ki doslej o pridobitvah civilizacije ni imelo pojma, in da pomeni začetek industrijskega razvoja. Pomena turkestarsko-sibirske železnice ne moremo meriti z njeno dolžino. Že pred 50 leti v začetku vladanja carja Aleksandra III. so mislili na graditev te železnice, da bi mogli sibirsko žito izvažati v Srednjo Azijo. Sovjeti so uresnili ta grandiozni načrt in napravili obremen pot turkestarski vojni. Od nove železnice se pričakuje v prvi vrsti velik razvoj bombazne industrije v Srednji Aziji in resni gospodarski strokovnjaki računajo, da bo sovjetska Rusija že leta 1935 krila doma 85% svojega konzuma bombazevine. Najmanj 100 milijonov rubljev je plačevala Rusija doslej vsako leto za uvoženo bombazevino in ta denar je šel v Anglijo in v Ameriko. Tudi mnogo žita, ki so ga doslej dovažali v Srednjo Azijo s Severnega Kavkaza iz Ukrajine in iz Povolžja, bodo zdaj lahko nadomestili s sibirskim žitom. Poleg tega bo omogočen večji izvoz žita v inozemstvo.

Na ozemlju, kjer je zgrajena nova železnica, prebiva pet milijonov ljudi. Tu je v zemlji ogromno bogastvo minerali in premoga, katerega doslej sploh niso mogli kopati. To je se zemlja s primitivnim poljedelstvom, v bližnji bodočnosti pa postane izredno bogata dežela, kjer bo organizirano po najnovejših metodah. Sestavili so že več načrtov glede namakanja zemlje, kejr nastanejo bogata polja riža in bombaza. Kanalizacija je pooverjena ameriškim inženirjem.

Strokovnjaki so tudi prepričani, da bo nova železnica mnogo koristila sosednjemu Afganistanu, zapadni Kitajski in zapadni Mongoliji. Ko spoznajo Kirgizi, Turkmenci in druga plemena življenje živahne industrijske kulture, se bodo zdržamili iz svojega spanja in posegli v zgodovino človeštva kot mečan faktor, kar gotovo ne bo ostalo brez posledic in vpliva na njihove sosedje.

Priprave za veliko razstavo v Splitu.

Pri Primorski zvezi za pospeševanje turizma so v teku priprave za veliko gospodarsko in kulturno-historično razstavo, ki se bo prihodnje leto vršila v Splitu in za katero je banska uprava že votirala potrebni kredit.

NAŠI VLAGATELJI V STAREM
KRAJU

V naših oglaših večkrat opozarjamo rejake, ki se mislijo vrniti v domovino, na ugodnost dviganja denarja, ki je naložen pri nas. Vlagatelji navadno pustijo knjižico spravljeno pri nas in kadar rabijo denar, nam enostavno pišejo, koliko jim naj pošljemo. Denar pošiljamo brez stroškov v dolarskem čeku ali v dinarjih, če se rani tako naroči.

Eden naših vlagateljev, ki je v kratkem času trikrat rabil denar nam piše tako-le:

"Naznanim Vam, da sem dobil denar dne 25. marca in sicer toliko kot sem zahteval. Hvala Vam lepa za točno in hitro pošiljanje. Znam mi je bila poštenost Vašega zavoda, danes sem pa o tem popolnoma prepričan. Denar sem pošteno dobil vprvič, drugič in tretjič in se na dejam, da tudi v bodoče boste pošteno uredili. Ujjudno prosim, da priobčite to moje pismo v časopisu ter Vas pozdravljam, vdani

Jožef Gregorič,
Brezvidol št. 15,
p. Zagradec, Fužine,
Jugoslavija."

Za navodila se obrnite na

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

PRIMORSKE NOVICE

Občno konsumno društvo v Idriji je imelo lani dva milijona in 778.814 lir denarnega prometa. — Članov je 480 z deleži 46.205 lir. — Društvo ima tri prodajalne v Idriji in eno v Spodnji Idriji.

Iz podatkov o trgovini o posloplji v Trstu je razvidno, da je bilo v preteklem marcu izvršenih 63 izprememb v lastništvu hiš za vrednost 9.913.025, v januarju in februarja pa za 9.666.175 lir. Hotel de la Ville je kupila družba "di Sicutra fra Armatori" za 3.100.000 lir, zavod "Banco di Sicilia" je kupil neko poslopje v ulici Grega za 1.860.000 lir. Zemljiških posojil v mestu in okolici je bilo v prvem četrtletju 4.078.438 lir. Daš so jih nedomači zavodi.

Garnizija v Krmini se še pomnoži. Občinski svet najame posojilo 250 tisoč lir, da zgradi za vojaštvo zahtevana skladišča in lope.

V Logu pod Mangartom se pokopali 76-letnega Andreja Černuta. Pod loškim klanecem je gozdri na tla neki bovski kolestar. — Osmi dan na to je umrl v rabeljskem rudniku se je smrtno ponesrečil bovski rudar 24letni Milan Plvis.

V Koritnici je izdihnil marljiv gospodar Ivan Podoreh, star 85 let.

V gostilni Rajka Grilanca v Saletu pri Zgoniku na Krasu je prišlo lansko jesen do prerekanja, v katero se zapletel tudi Grilanc, ko ni hotel dati gostu Pircu vina na upanje. Pirc in Škrk sta baje grozila Grilancu, ki je nato začel kazati svoj revolver. Razvil se je prepri in Grilanc je ustrelil. Zadet je bil Pirc, ki se je moral dolgo časa zdraviti. Med gosti se je ta čas gibala Grilanceva žena. Grilanc je ustrelil še parkrat in zadell svojo ženo tako hudo, da je kmalu nato izdihnila v tržaski bolnici. Grilanc je bil pozvan zaradi uboja pred tržasko porotnike, ki so upostevali, da je Grilanc (piše se sedaj Grilanz) streljal v silobranu. Grilanz je bil oprosten.

Na tako zvanem "veteranem polju" od slapenske do mančanske ceste so imeli Vipavci in sosedje glavno košnjo. Sedaj gradijo tam vojaško letališče. Prizadetih je okoli 1200 lastnikov, ki so naprosili svojega novega občinskega načelnika, da bi jim pomagal do izplačila odškodnin.

NOVA EKSPEDICIJA V
LARNE KRAJE

Začetkom junija se napoti nova sovjetska ekspedicija v arktične kraje sovjetske republike. Doseči kažejo zemljo, ki se je prej nazivala Zemlja Nikolaja II. Ekspedicije se udeležijo slavni ruski polarni raziskovalec profesor Otto Schmidt, ki je lani vodil ekspedicijo na Zemljo Franca Jožefa, profesor Samojlovic in Vieve, ki sta bila poveljnika ledolomilcev "Krasina" in "Malgina", poslanih predlanskim na pomoč ponesrečeni Nobilovi ekspediciji, in končno Usakov, ki je privedel prvo stalno naselbino na Vranglov otok. Ti možje porabijo s številnim spremstvom kratko polarno leto od junija do septembra za raziskovanje doslej neraziskanih polarnih krajev.

Odkar je bila odkrita Zemlja Nikolaja II., kar se je zgodilo tik pred svetovno vojno, ni še nihče poskusil ugotoviti njene zemljepisne lege in naravnih bogastev. Lani je sovjetska vlada zgradila na Vranglovem otoku in na Zemlji Franca Jožefa stalno meteorološko in radio-pastajo.

Vodje ekspedicije so trdno prepričani, da najdejo v polarnih krajih mnogo tuljnov in polarnih lisic. Usakov je preživel tri strašna leta s svojo naselbino na Vranglovem otoku, kjer je s svojimi tovariši pogosto pričakoval smrti, vendar je pa, pripravljen vinturesu znanosti in trgovine s kozuhovino naseliti se še za nekaj let na severni zemlji. Sovjetska vlada bo izdatno podprla prizadevanje raziskovalcev, da iztrga pravilnemu severu njegovo tajno. Ustanovljen je bil poseben odbor za polarne kraje, kateremu predseduje zastopnik vojnega komisarja Sergej Kamenev. Odbor ima nalogo raziskati in proučiti sovjetski del evropskih in azijskih polarnih krajev. Svet ljudskih komisarjev je odobril ekspedicijo na Severno zemljo. Priprave so že končane, na ledolomilce so natovorili živil za celo leto, če bi morala ekspedicija prezimovati na ledu. Za kolonijo, ki naj se naseli na Severni zemlji z mnogimi znanstvenimi instrumenti, vzamejo toliko živil, da bo preskrbljena za tri leta.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

18. maja: Chicago, Ill. (Orchestra Hall).
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich. (Opera House).
7. junija: Traunick, Mich.
15. junija: Ely, Minn.
22. junija: Duluth, Minn.
Naslov: Banovec R.
6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in češčino postati državljani Združenih držav. Oglašuje se za poljamilu v Hudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. soba št. 398, ali pa v ponedeljek in sredo od 3. do 5. soba 412.

IZ LENINOVE MLADOSTI

Kako čudovita naključja plete zgodovina, prica epizoda z Leninovo mladostjo, kakor jo pripoveduje živitopiselec tega velikega ruskega revolucionarja Pierre Chasles. Leninov brat Aleksandar Ulianov se je udeležil poskušenege atentata na carja Aleksandra III. Atentatorje, same študente, je policija pravčasno zasledila z bombami v rokah Aleksandra Ulianova in štiri njegove tovariše so obseli v zloglasni schlusserburški trdnjavi. Drugi atentatorji, med nimi tudi sedanjí vladar Poljske maršal Pilsudski, so bili obsojeni na smrtno ječo.

Mladi Lenin je bil takrat gimnazijec in njegov zaščitnik je postal sam ravnatelj dotične gimnazije. O Vladimiru Ulianovu (Leninu) je poslal nadrejenim organom uradno poročilo, v katerem ga opisuje kot izberno nadarjenega in marljivo, pa tudi "dobro mislečega vojaka". Ulianov je bil v vseh razredih prvi. Niti v šoli, niti izven nje ni dajal svojim učiteljem nikoli povoda, da bi ga karali. Ikdikoli so zelo skrbeli za njegov razvoj in po očetovi smrti leta 1886 je osredotočila vdova vse svoje moči in skrb na vzgojo otroka. Verski čut in disciplina sta bila temelj te rodinske vzgoje, katere učinki se vidijo v vzornem vedenju Vladimirja Ulianova.

Tako se je glasilo navrstveno izpicevalo o mladeniču, ki je pozneje zanimal in vodil največje revolucije vseh časov. In ravnatelj gimnazije, ki je dal Leninu tako silajno izpicevalo, ni bil nihče drugi nego Fedor Kerenski, oče znanega Aleksandra Kerenskga, s katerim se je Lenin leta 1917 spoprijel v gigantski borbi za smer ruske revolucije in kateremu je zagodel tako, da si še zdaj ni opomogel.

ITALIJANSKO-ALBANSKO PRIJATELJSTVO.

Admiral italijanske eskadre, zasidrane pred Dračem, je priredil na admiralski ladji "Andrea Doria" kosilo na čast albanske vlade, diplomatskega zbora in italijanske kolonije. Italijanski poslanik v Tirani grof Sola je takisto priredil svečano recepcijo v prostorih italijanskega poslanstva in povabil nanjo vse polno dostojanstvenikov. Italijanski listi objavljajo članke o italijansko-albanskem prijateljstvu.

VODNIKOVE
KNJIGE

za leto 1930

SO RAZPRODAJE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle.

Knjigarna "Glas Naroda"

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SIROTA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

36

(Nadaljevanje.)

— Ali nisi nikdar več slišala o njem?
— Da. Potom dobrega doktorja, ki je vedel za vse okoliščine, sem izvedela, da je odpotoval proti Južni Ameriki. Poteklo je več mesecev izra onega časa in nato sem izvedela, da je umrl v tuji deželi, osamljen, ne-negovan. Umrl je na čudni bolezni, ki se rada polasti tujcev. Ko sem izvedela to, sem padla v še hujšo bolezen, kajti vse moje upanje je namreč zavedno izgubilo.

Emilija je prenehala govoriti.
Jerica je oblenila krog nje svoji roki in tako sta sedeli tam, združeni v bolesti in žalosti.
— Bilo je takrat, Jerica, — je načeljevala Emilija, — ko sem bila še otrok ter željna vseh zabav, ne oziraje se na vse drugo. Nekaj časa sem živela v temi, — plin polnega obupa. Ne moreš si misliti, koliko sem tedaj pretrpela.

Končno pa je prišla jutranja zora po temni noči. Prišla je v obliki Gospodovega svečenika, mojega Mr. Arnolda, ki je odprl oči mojega spoznanja. Prižgal je luč vere in zopet sem lahko vzdihnila:

— Nekdo sem bila slepa, a sedaj vidim!
Jerica je napol pozabila svoje lastne zadrege, ko je poslušala žalostno povest Emilije. Slednja je položila svojo roko na Emilijo ter molila, da bi bila dekle tako vztrajnosti kot ona.

TRIINDVAJSTO POGAVJE.

URA NEVARNOSTI.

Ker je izrazil Mr. Graham svoj namen, da bo sprejel na pomolu v New Yorku svojo hčerko in Jerico, ni hotel dr. Jericay nadalje spremljati svojih varovank kot do Albany-ja, nakar bi odšel proti Bostonu, dočim bi onidve sami nadaljevali pot.

— Z Bogom, Jerica, — je rekel zdravnik, ko se je poslovil od obeh na krovu parnika.

— Bojim se, da iz izguba svoje srce v Saratogi. Ne izgledaš več tako vesela kot takrat, ko si prišla. Tak kraj je zelo nevaren. Upam, da te bom videl zopet v Bostonu!

Le par minut je potreboval parnik, da odrine in ljudje na parniku so se zopet smejali ter šalili. Med drugimi je bila tudi Miss Clinton, ki je bila zopet vesela. Naenkrat pa je nekdo v družbi pomignil in vsi so zagledali Willie Sullivan-a, ki se je približal resnega obraza. Jerica je sedela poleg Miss Clintonove ter kramljala z njo.

Ravno takrat je zvonec pozvonil ter pozval vse obiskovalce na zapuste parnika.

Kmalu nato je parnik odjadel.

Ko se je pometal naprej, je rekla Emilija prijatelju Jerici:

— Ali nisi ravno kar slišala glasu Izabele Clinton?

— Ona je tukaj, — je odvrnila Jerica, — na nasprotni strani krova, a sedi s hrbtom proti nama.

— Ali te ni videla?

— Mislim da, — je odvrnila Jerica, — Sta'la je ter zrla proti nama, ko je njena družka pripravljala sedeže.

— Mogoče gre v New York, da se sestane z Mrs. Graham.

— Zelo mogoče, — je odvrnila Jerica, — Nisem mislila preje na to!

— Kdo pa je bil gospod, s katerim je govorila poprej? — je vprašala Emilija.

— Willis, — se je glasil tresoč odgovor.

Emilija je stisnila roko Jerice ter molčala. Tudi ona je slišala njegovo poslovilno pripombo ter čutila njen pomen.

Poteklo je več ur in prišli so že precej daleč po reki navzdol.

Jerica je sedela ter stiskala roko Emilije. Končno pa je rekla:

— Pojdimo do, Emilija. Tam je bolj mirno in varno.

Jerica je odprla košaro, ki je vsebovala njih lunč.

Obstajal je le iz suhih kosov mesa, katere sta nabrali v hotelu pod vodstvom zdravilca. Jerica se je obotavljala, katere kose naj upravi za Emilijo, ko se je pojavil natakak s taso, na kateri je bilo dosti okrepčil.

Vse to je postavil na mizo.

— To ni za naju, — je rekla Jerica, — Napravili ste zmoto!

— Nikake zmote, — je odvrnil mož, — Povelja so se glasila, naj prinesem te stvari slepi dami ter čedni mladi deklici. Pokorim se le povejtem. Ali hočete še kaj več, gospodična?

Jerica je odslavila moža z zatrdilom, da ne želi nobene nadaljne stvari, nakar se je obrnila proti Emiliji ter jo vprašala, kaj naj stori s tem razkošnim kosilom.

— Je, če moreš, draga, — je rekel Emilija, — To je brez dvoma namenjeno za nas!

— Kateremu pa sem dolžna te stvari?

— Moji slepoti in tvoji čednosti, brez dvoma, — je odvrnila Jerica smeje. — Mogoče se naju je usmili glavni natakak ali cerimonijski mojster ter nama poslal kosilo.

Natakak, ki je prišel po prazno posodo, je bil naravnost žalosten, ko je videl, kako malo sta jedli. Jerica pa je nato vprašala za račun.

— Plačati! — je rekel natakak ter se krohotal. — Gospod plača vse!

— Kdo? Kateri gospod? — je vprašala Jerica presenečena.

Predno pa je mogel odgovoriti, se je prikazal drugi natakak, ki je pomignil prvemu, ki je nitro odšel.

Jerica in Emilija pa bi radi izvedeli, kdo je ta gospod.

— Koliko je ura? — je vprašala Emilija, ko se je prebudila.

— Četrť čez tri, — je odvrnila Jerica, ki je pogledala na uro.

Emilija se je zganila.

— Ne moramo biti več daleč od New Yorka, — je rekla, — Kje smo sedaj?

— Mislim, da blizu Fallsad, — je odvrnila Jerica, — Ostanj tukaj. Šla bom pogledat!

Šla je preko salona ter po stopnicah navzgor, ko ji je pridrvel nasproti neki mož, ki je kričal:

— Ogenj! Ogenj!

V trenutku so se razvili prizori, katerih ni mogoče opisati. Ljudje ki niso nikdar molili, so sedaj kričali:

— O, moj Bog!

Jerica se je ozrla naokrog.

Proti središču ladje, kjer so se nahajali stroji, ji je pihal nasproti vroč veter. Jerica je takoj zbežala, a še v naslednjem trenutku sta jo objeli močnejši roki in znani glas ji je zakričal:

— Jerica, otrok moj! Bod' mirna! Rešil te bom!

Jerica pa se je obupno ustavljala:

— Ne, ne, — je kričala, — Emilija! Emilija! Pustite me umreti. Kje je Emilija?

— Kje pa je? — je vprašal Mr. Phillips, — Kje pa je?

— Tam, — je rekla Jerica ter pokazala proti kabini, — Pustite me tja!

Mr. Phillips se je ozrl ter rekel z odločnim glasom:

— Bodi miren, otrok moj. Obe vaju lahko rešim. Sledi mi!

S akokom je šel po stopnicah ter pohitel v kabino.

V najbolj oddaljenem kotu je klicala Emilija, držala roki dvignjeni ter z obrazom k'o angel!

(Dlje prihajajo.)

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potreben, da je pečen o potnih listih, prijavi in drugih stvareh. Vred naša dolgotrajna izkušnja vam mi znamoremo dati najboljša poiznanja in priporočila vedno le prvovrstne brisparnike.

Tudi nedržavljan samostojno potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si mora dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v roku 6 mesecev in kd se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Proizna za permit se mora vložiti najmanj osem mesecev pred namenjanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka, je najboljši, da v prvih osmih dneh, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasno nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znana jugoslovanska krovta 845 priseljencev letno, s kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, šene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do drugi polovice pa se opravičeni šene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili nastavno pripisani v to deželo na stalno bivanje.

Za vsa poiznanja se obracajte na poznano in samseljivo

SAKSER STATE BANK

33 CORTLANDT STREET
NEW YORK

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.00

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York City

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN

V TEM LISTU VSAKI TEDEN

NOVA VERZIJA O MAYERLINŠKI TRAGEDIJI

Praska "Narodni Politika" priobčuje novo verzijo o mayerlinški tragediji in sicer izpod peresa neke uradnice češkoslovaškega prometnega ministrstva, ki je imela v rokah originalne dokumente o tragični smrti prestolonaslednika Rudolfa in baronice Vetser.

Kot tajnica pokojnega vsučilškega profesorja, dečelnega in državnega poslanca dr. Arthura Skedla, kateremu je bilo naročeno urediti pismeno zapuščino bivšega ministrskega predsednika grofa Taafta, piše omenjena dama, sem imela priliko čitati originalni policijski protokol, sestavljen takoj po mayerlinški tragediji po izpovedih cesarja Franca Jožefa in udeležencev usodnega večera v mayerlinškem gradu. Iz pogovora z bivšim komornikom in višjim štao nim častnikom grofom Wimpfenom osebnim prijateljem prestolonaslednika Rudolfa, sem izvedela še druge podrobnosti, zlasti kako so o Rudolfov smrti obvestili cesarja in cesarico.

Usodnega dne je prošil prestolonaslednik Rudolf za razgovor s svojim očetom in dovoljenje, da bi se smel ločiti od svoje žene Stefanijske. Cesar naj bi v tej zadevi posredoval pri papežu. Šlo je za razveljavljenje zakona in za dovoljenje skleniti novo zakonsko zvezo z lepo baronico Vetser, v katero je bil Rudolf do uses zaljubljen. Za pogovor z očetom se je prestolonaslednik odločil, ko mu je baronica Vetser povedala, da je noseča. Cesar je pa odločno odklonil vse prošnje svojega sina, češ, da ljubavni epizodi ni vzeti tragično in da v cesarski rodbini ne bo privrž. Da pride na svet nezakonski otrok. Opozoril je sina tudi na svoje ljubavno razmerje z znano Katarino Schrratt.

Rudolf je pa izjavil, da svoje namere ne opusti, da je dal baronici častno besedo, da se bo z njo poročil, če je res noseča. Izjavil je, da ostane kot postenjak, če bi mu cesar ne dovolil poročiti se s svojo ljubico. V tem primeru bi se umaknil v zasebno življenje in bi živel mirno s svojo bodočo rodbino. Ta izjava je pa cesarja zelo razkačila in izjavil je, da izžene z Dunaja baroneso in njeno teto, ki je posredovala, da sta se zaljubljenca shajala in pri kateri se je prestolonaslednik seznanil z baroneso. Pogovor med sinom in očetom se je nadaljeval, dokler ni prišlo do hudega prepira, med katerim je cesar udaril prestolonaslednika z bičem po obrazu, potem je pa ves ogorčen odšel.

Po konfliktu z očetom se je odpravil prestolonaslednik s svojimi prijatelji v Mayerling, kjer je imel dogovorjen sestanek z baronico. Obljubil ji je bil, da ji pove, kako je opravil z očetom. V mayerlinškem gradu sta se zaljubljenca sestajala večkrat. Prestolonaslednik je hodil v Mayerling pod prevezo da se udeležuje lova. To je preživljal srečne trenutke s svojo ljubico.

co, katero je spremljala njena sorodnica, cesarična dvorna dama.

Ko so prispeli gospodje v mayerlinški grad, jih je že čakala baronica s svojo družbo. Bila je v krasni družabni obleki, okrašeni z rožami, kakor za ples. Bila je pa nekam čudno razburjena in zelo blede. Prestolonasledniku in njegovemu spremstvu so privedli v pritličnih prostorih gostijo, katere se pa Rudolf in baronica Vetser kakor navadno nista udeležila, temveč sta ostala v spalnici. V predsobi sta se mudila samo zvesti prestolonaslednikov sluga in sorodnica njegove ljubice. Po nujni izpovedi, zabeležen v protokolu, se je slišal samo nerazločen pogovor, ki je pa postal kmalu glasnejši tak, sta pojedine besede dobro razumela. Prestolonaslednik je povedal baronici, da oče nikoli ne bo dovolil, da bi se poročila in da je zavzel najbrž pod vplivom ožih prijateljev princese Stefanijske sovražno stališče do baronice Vetser. Priznal pa ni, da mu je oče celo zagrozil, da bo baronico in njeno teto izgnal z Dunaja. Dejal je samo, da bo baronica internirana v ženskam samostanu tako, da se ne bo mogla več sestajati z njim. Če bi pa rodila otroka, ji ga vzamejo in vzgojijo v zavodu ali pa privatno.

Solnih oči je baronica prosila Rudolfa, naj ne zapusti nje in otrociča, ki ga nosi pod srcem, češ, da brez njega ne more živeti in da raje umre. Rudolf je najbrž videl v tistem hipu svojo bodočnost mračno ob strani ljubosumne in ne simpatične žene, ločen od ljubljene baronice in njunega otroka in ko baronica vsa objokana ni nehala prositi, naj jo raje ubije, se je odločil za skupni samomor.

Baronica je legla na posteljo. Rudolf jo je pokril z rožami, katere je pobral iz vaze, in po kratkem obotavljanju jo je ustrelil v glavo.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj vam je naročena pošta. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ.
Frank Janesh, A. Saffit.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verblich
Chicago, Joseph Blash, J. Bevdic,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.

Cicero, J. Fabian.

Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in
Jož Zelenec.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černs.
Kitzmler, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Goude, A. Pannan, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peschel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Goude.
Gilbert, Louis Vessel.
Hibbing, John Povik.
Virginia, Frank Hrvatic.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa.Kretanje Parnikov
Shipping News

20. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
20. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
21. maja:
Mauretania, Cherbourg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
George Washington, Cherbourg
Bremen
22. maja:
Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
22. maja:
Paris, Havre
Homeric, Cherbourg
Westernland, Cherbourg, Antwerpen
Statenland, Boulogne sur Mer, Rotterdam
22. maja:
Minnetonka, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova
23. maja:
Aquitania, Cherbourg
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
23. maja:
Saccara, Trst
Dresden, Cherbourg, Bremen
Europa, Cherbourg, Bremen
23. maja:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
23. maja:
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne sur Mer
24. junija:
Columbus, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Beregaria, Cherbourg
Resolute, Cherbourg, Hamburg
24. junija:
New York, Cherbourg, Hamburg
America, Cherbourg, Bremen
24. junija:
De France, Havre
Majestic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Augustus, Napoli, Genova
24. junija:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Minnewaska, Cherbourg
24. junija:
Bremen, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Mauretania, Cherbourg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
24. junija:
Paris, Havre
Suttigart, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Homeric, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
24. junija:
President Harding, Cherbourg, Bremen
Conte Biancamano, Napoli, Genova
24. junija:
France, Havre
Europa, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Vulcania, Trst
Aquitania, Cherbourg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
George Washington, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen

20. aprila:
Olympic, Cherbourg
Westernland, Cherbourg, Antwerpen
Statenland, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova
21. junija:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Minnetonka, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
22. junija:
Beregaria, Cherbourg
23. junija:
Columbus, Cherbourg, Bremen
23. junija:
De France, Havre
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Republic, Cherbourg, Bremen
23. junija:
Dresden, Cherbourg, Bremen
24. junija:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
24. junija:
Mauretania, Cherbourg
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne sur Mer
Leviathan, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova
30. junija:
Paris, Havre

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
PARIS 23. maja; 12. junija
(4 P. M.) (7 P. M.)
FRANCE 30. maja; 17. jun.
(7 P. M.) (7 P. M.)
De France 6. jun.; 25. jun.
(4 P. M.) (6 P. M.)

Najkrajša pot po delezah, vesnabje v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoske kuhinje. Iredno nika eno vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

HOLLAND-AMERICA LINE
STATENDAM

Rotterdam — Volendam
New Amsterdam — Vendam

STA PHILIPPLENA PARNIKA TE DRUŽBE

HITRA IN DIREKTA VOŽNJA

JUGOSLAVIA

preko Rotterdam ali Boulogne sur Mer
Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razpoloženje, neprekosljivo kuhinjo in posebno, todesko udobje. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

EKSPRESNA SLUŽBA
v EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerne cene. Direktna železniška zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinskih parnikih
ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND

Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
89 Broadway + + + New York

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Kari Sternisha.
Little Falls, Frank Masie.

OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hiti
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karling, Louis Rudman, Anton Simcich, Math. Stappnik.
Euclid, F. Baft.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumst.
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON
Oregon City, J. Kohlar.

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Bradock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Yerina.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ročanek.

Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Provič, Louis Jupančič, A. Skerlj.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Frenschack.
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Korosheta.

Krayn, Ant. Tauzelj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arh.
U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demshar.
Reading, J. Pezdirc.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schiffrer.
West Newton, Joseph Jovan.
Willock, J. Peterneil.

UTAH
Helper, Fr. Krebs.

WEST VIRGINIA:
Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.
Racine in okolico, Frank Jelenc.

WYOMING
Rock Springs, Louis Tautcher.
Diamondville, F. Lumbert.